

מסורת הש"ס

א) וברכות מז: וש"ק, ב) נטעות הדפוס: א, ב"ב ע"ה, ד) ב"ב ע"ה, ע"ש שבת לר. ברכות פ"ג, ט) ומנחת לר. ע"ש, י) ונמנוז' לתל"א, י) [משה סוף עוקצים וז"ע וע"י וע"י סדר למשה ישוב נתון על זר, ז) (סוטה ח: ע"ש א"ת) רבי אומר אמנם שם טו: דמסקי' לשמע"י לר"מ כי משמע דמי דהכא עיקר וע"ש ברש"י וכן איתא ג"כ בחספספא שם פ"ג, ט) [ב"א איהוה], ט) [ב"ל אהר ד"ה כי מטון], ט) [ב"ל אהר ד"ה שמשותף], ט) [ב"ל מעלה, ח] וע"י רש"י מנחות פ"ג, ט) וע"י רש"י שם, ט) [ב"ל שלג מלאת ועשר בלחתי וכו']

גליון הש"ס

גמ' ה' הקורא רבו בשבת. ע"י יבמות טו ע"ב תד"ה אמר:

הגהות הגר"א

[א] גמ' י"ש. נמחק: [ב] שם יהושע נמחק: [ג] שם בורח מן וזמא. כ"ב א"ל ר"י וזמא: [ד] רש"י ד"ה שמשותף כי זורה כסה. כ"ב ע"י רש"י גע"י:

לעזי רש"י

דינר"ס [דינטיירי'ש]. פירות מתוקים.

מוסף רש"י

י"ש. יפה אמנת (שבת) ספיר קלמרת (פסחים) ג: חולין ע"ה. וחוקק בהם עשר. על רחמי ברום עשרים. אקדת, לשון קודש שחוקק בהם, ומשמע נמי אכן טובה שמתאכר כהן קודמת, כמו (ישעיה ט) קודמי אש (ושב"ס ב"ב ע"ה). אקדה. קרובוקל"א בלע"ז ובמרגוס יומן אבני גומלה (שם). כביעתא דצילצלא. בית עוף קטן ששמו תאליל (שם). גל של עצמות. כמת שנקב בשו"י ונפל מומן הרבה (שבת ט"ד). להתיר פה של מעלה. פה אלמס. פה של האולם ממנו נפסל (מנחות צ"ח). פה של מטה. פה רחם של עקמות (שם). חזקה אמר כו'. חוקי וכו' קפלה מפרשה מליטיו ט"ז וי"א ה"א (שם). בסאסאה. נתון אופה סאה עמלה כסאפה משלמה לחבון מתיבנה (טוטה ח:).

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

ק.

עין משפט
נר מצוה

י"א מ"א מ"ה פ"ה מהלכת
מ"ח הלכה ה סג
עשין עד טו"ע י"ד ס"י
רמז סק"י טו:

תורה אור השלם

- 1. ויהי הוא מספר למלך את אשר התייח את הדת והזהר האשה אשר התייח את בנה וצקת אל המלך על ביתה ועל שדה ויאמר בחי ארני המלך זאת האשה וזה בנה אשר התייח אלישע: מלכים ב ח ה וְעַל הַחֹתֵל יַעֲלֶה עַל שַׁפְתוֹ מִזֶּה וּמִזֶּה כָּל עֵץ מֵאֵבֶל לֹא יִבּוֹל עֲלָיו וְלֹא יִזְחַק פִּרְיוֹ לְחֻדְשֵׁי יָבֵר כִּי מִיּוֹם זֶה יִמְדַּק שְׁמֵךְ הַיָּד וְיִצְאִים הַיָּדִים פִּרְיוֹ לְמֵאֵבֶל וְעֲלָיו לְתַרְוֹתָהּ: יְחֻקָּא לִּי בְּיָד וְשִׁמְחֵי כִּדְבָר שִׁמְשִׁתְּךָ וְשַׁעֲרֵךְ לֵאבְנֵי אֶקְדָּךְ וְכָל בְּבִרְךָ לֵאבְנֵי יִשְׁעִיהוּ כִּי יִבְיָר: א"ג יי אלהיכם אשר הוציאתי אתכם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִדֵּיִת לָהֶם עֲבָדִים וְאֲשַׁבַּר מִמֶּת עֲלֵכֶם וְאוֹלָךְ אֶתְכֶם קוֹמְמִיתוּ: ויקרא כו יג אֲשֶׁר בְּנִינֵי בְּנִינְעִים בְּנֵי־רִיבְרִים מְגֻדְלִים כְּנִיּוֹת מְחַשְׁבוֹת תְּבַנְיַת הַיָּבֵל: תהלים קמד יב 6. שוקיו עמודי שש מקידים על אדני פו לומר טל. היאך הקדס יכול לקבל מלא עומסו לו והכי אין לו מקום לימן דכל העולם כולו אינו אלא כמורת ועד אגודל: ט) צלות עולמות יתן ללדיק את העומס: במדה שאדם מודד. חס מדד ונתן דקה לעני מלא חפניו הקב"ה מודד בחפניו ונותן לו: וכי אפשר לומר כן. שיהא הקב"ה נותן לאדם מלא חפניו והלא אינו יכול לסגול כל כך: הוי

הוי: כנגד היכל וכו'. סך היה אורך כל ההיכל עם הכותלים דכתיב (מלכים א' ו) והצית אשר צנה המלך שלמה לה' ששים אמה ארכו וכותל מזרח שש אמות וכותל מערב שש אמות ואמה אחת טרקסין הרי י"ג אמות ואולם עשר אמה רחבו וכותל האולם שש הרי כ"ט ומאחורי האולם מה אחד רחבו שש וכתלו ה' הרי מ' וס' אמה של אורך הצית הרי מאה והיאך יכולין לכוף קומתן וליכנס צפתח שאין לו אלא רוס עשרים כלאמרת: אשר בנינו. כלומר בנינו שלנו יהיו לעמיד כאלונות גבוהין מגדלים: וצנופינו. וצנות שלנו כוונות המחוטבות לצניות היכל כלומר ככותל ההיכל מחוטבות כמו (דברים כט) מחוטב עליך. לישנא אחרינא אהיכל דצית שני קאלמר דקיס לן היכל ס' אורך כרום מלה הוא: לכווי דבי ויקא. לחלונות שהשמש והאור נכנסין בהן אבל השערים גבוהים יותר: [לפסיר פה של מטא]. להתייר ט) פה אלמס שיהו מדברים: לפסיר פה של מטא. רחם של העקרות האוכלות מן העלין נפקדות: איתמר נמי חוקים וכו'. והיינו הך דלעיל לתרופה: מראהו כלבנון. וכתיב לעיל מיניה שחורות כעורב וסמנין ליה חכו ממתיקים: ירויון מרשן ציפק. אמר לי רבי דלעיל מיניה מהאי קרא מיירי עניינא דמרעיב את עצמו וקאלמר ירויון מרשן ציפק שהקב"ה משביעו לעוה"ב: מלא עומסו. מלא חופנו של הקב"ה טובה: וכי אפשר לומר כן. היאך הקדס יכול לקבל מלא עומסו לו והכי אין לו מקום לימן דכל העולם כולו אינו אלא כמורת ועד אגודל: ט) צלות עולמות יתן ללדיק את העומס: במדה שאדם מודד. חס מדד ונתן דקה לעני מלא חפניו הקב"ה מודד בחפניו ונותן לו: וכי אפשר לומר כן. שיהא הקב"ה נותן לאדם מלא חפניו והלא אינו יכול לסגול כל כך: הוי

לא שרו לן עורבא ולא אסרו לן יונה רבא כי הוו מייתי טריפתא דבי בנימין קמיה כי הוה חזי בה טעמא להיתירא אמר להו תחזו דקא שרינא לכו עורבא כי הוה חזי לה טעמא לאיסורא אמר להו תחזו דקא אסרנא לכו יונה רב פפא אמר כגון דאמר הני רבנן רב פפא אישתלי ואמר כגון הני רבנן ואיתיב בתעניתא לוי בר שמואל ורב הונא בר חייא הו קא מתקני מטפחות ספרי דבי רב יהודה כי מטו מגילת אסתר אמרי הא [מגילת אסתר] לא בעי מטפחת אמר להו כי האי גוונא נמי מיחזי כי אפקירותא רב נחמן אמר * זה הקורא רבו בשמו דאמר רבי יוחנן מפני מה נענש גיחזי מפני שקרא לרבו בשמו שנאמר ויאמר גחזי אדני המלך זאת האשה וזה בנה אשר החיה אלישע יתיב רבי ירמיה קמיה דרבי זירא ויתיב וקאמר עתיד הקב"ה להוציא נחל מבית קדשי הקדשים ועליו כל מיני מגדים שנאמר ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל לא יבול עלהו ולא יתם פרוי לחדשיו יבכר כי מימיו מן המקדש [המה] יוצאים והיה פרוי למאכל ועלהו לתרופה א"ל ההוא סבא * יישר וכן אמר ר' יוחנן א [ויישר] אמר ליה ר' ירמיה לרבי זירא כי האי גונא מיחזי אפקירותא אמר ליה הא [האי] סיועי קא מסייע לך [לך] אלא אי שמיעי לך הא שמיעי לך כי הא * דיתבי רבי יוחנן וקא דריש עתיד הקב"ה להביא אבנים טובות ומרגליות שהן עשר ברום עשרים ומעמידן בשערי ירושלים שנאמר * ושמותי כדכוד שמשותך ושעריך לאבני אקדה וגו' לגלג עליו אותו תלמיד אמר השתא כביעתא דצילצלא לא משכחינן כולי

האי משכחינן לימים הפליגה ספינתו בים חזינהו למלאכי השרת דקא מנסרי אבנים טובות ומרגליות אמר להו הני למאן אמרי עתיד הקב"ה להעמידן בשערי ירושלים כי הדר אשכחיה לר' יוחנן דיתבי וקא דריש א"ל רבי דרוש ולך נאה לדרוש כשם שאמרת כך ראיתי אמר לו ריקה אם לא ראית לא האמנת מלגלג על דברי חכמים אתה * יהב ביה עיניה ועשאו גל של עצמות מיתבי * ואולך אתכם קוממיות ר"מ אומר מאתים אמה כשתי קומות של אדם הראשון רבי יהודה אומר ק' אמה כנגד היכל וכותליו שנאמר * אשר בנינו כנטיעים מגדלים בנעוריהם בנותינו כוונות מחוטבות תבנית היכל וגו' כי קאמר ר' יוחנן לכווי דבי ויקא מאי ועלהו לתרופה ר' יצחק בר אבדימי ורב חסדא חד אמר להתיר פה של מעלה וחד אמר להתיר פה של מטה איתמר * (נמי) חוקיה אמר להתיר פה איתמיין בר קפרא אמר להתיר פה עקרות ר' יוחנן אמר לתרופה ממש מאי לתרופה ר' שמואל בר נחמני אמר לתואר פנים של בעלי הפה דרש ר' יהודה ברבי סימון כל המשחיר פניו על דברי תורה בעולם הוה הקב"ה מבהיר זיויו לעולם הבא שנאמר * מראהו כלבנון כחור ככרורים אמר ר' תנחום א"ל כל המרעיב עצמו על דברי תורה בעולם הוה הקב"ה משביעו לעולם הבא שנאמר * ירויון מרשן ביתך ונחל עדניך תשקם כי אתא רב דימי אמר עתיד תורה הקב"ה ליתן לכל צדיק וצדיק מלא עומסו שנאמר * ברוך ה' יום יום יעמם לנו האל ישועתנו סלה א"ל אביי וכי אפשר לומר כן והלא כבר נאמר * מי מרד בשעלו מים ושמים בורת תכן אמר מאי טעמא לא שכוחת באגרותא דאמרי במערבא משביה דרבא בר מרד * עתיד הקב"ה ליתן לכל צדיק וצדיק ג' מאות ועשרה עולמות שנא' * להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא יש בנימטריא תלת מאה ועשרה הוי תניא * ר' מאיר אומר במדה שאדם מודד מודדין לו דכתיב * בסאסאה בשלחה תריבנה אמר ר' * [וי] יהושע וכי אפשר לומר כן אדם נותן מלא עומסו לעני בעולם הוה הקב"ה נותן לו מלא עומסו לעולם הבא והכתיב * שמים בורת [תכן] ואתה אי אומר כן איזו היא מדה מרובה מדת טובה מרובה או מדת פורענות הוי

- 7. ירויון מרשן ביתך ונחל עיניך תשקם: תהלים טו 8. ברוך אדני יום יום ועמס לנו האל ישועתנו סלה: תהלים סח כ 9. מי מרד בשעלו מים ושמים בורת תכן וכל בשלש עפר הארץ וישקל בפלס הרים וגבעות במאונכי: ישעיהו מ' ב' 10. להנחיל אהבי יש ואצרותיהם אמלא: משלי ח כא 11. בסאסאה בשלחה תריבנה הגה ברוחו הקשה ביום קרים: ישעיהו כו ח